

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

Екологічне право почало свій розвиток ще за часів Київської Русі. Перша згадка про норми екологічного права простежується в законах Ярослава Мудрого «О церковних судах і земських ділах». У цьому законі були прописані норми щодо охорони лісів. Ці норми були запозичені у Візантії, а але вона була не ефективною. Також Руська Правда обмежила полювання на звірів. Але мета цих норм полягала не в захисті самих тварин, а в захисті власників цих тварин [1, с. 131].

Екологічне право продовжило свій розвиток і після занепаду Київської Русі. Цар Олексій Михайлович удосконалив норми щодо полювання на звірів. Він встановив період полювання, зони полювання, санкції щодо порушення цих норм. Великий вклад у розвиток екологічного законодавства вніс цар Петро I. Саме він створив перше лісне управління, яке охороняло ліси від браконьєрства. В указах Петра I були яскраво виражені державні інтереси. Адже лісам приділялась велика увага через потребу деревини у кораблебудуванні. Укази Петра I стосувались також флори і фауни [2, с. 20].

Екологічне право продовжило існувати і за часів козацтва. Козацьке право визначало, що лісовими ресурсами на власний розсуд могли користуватися лише піддані Війська Запорізького, всі інші повинні були отримати дозвіл від кошового. Важливе місце займало і рибальство з мисливством. Всі, хто не був підданий Війська Запорізького, також повинен був отримати дозвіл. Але все ж таки не дивлячись на все вище зазначене охорона навколишнього природного середовища здійснювалась не ефективно [3, с. 105].

З кінця XIX століття на сферу екологічного права звернули увагу багато науковців. Але через першу світову війну, жовтневу революцію, прихід до влади більшовиків ефективно здійснювати природоохоронну діяльність не було можливості. Радянська влада скасувала приватну власність і визначила, що право на землю, її надра, ліси та води належать виключно державі. З розвитком промисловості все менше почали звертати увагу на охорону довкілля [4, с. 25].

У 1949 році, після закінчення Великої Вітчизняної війни, Рада Міністрів УРСР прийняла постанову «Про охорону природи на території Української РСР». Постанова відзначила, що питання охорони природи має стати об'єктом турботи радянських громадян. Вже після Другої Світової війни, радянська влада видає низку законів і нормативно

правових актів, що регулюють відносини у сфері охорон довкілля. Найважливішими з них були: 1) Конституція СРСР 1977 року; 2) Земельний кодекс УРСР 1970 року; 3) Водний кодекс УРСР 1972 року; 4) Постанова Ради Міністрів СРСР «Про заходи по подальшому посиленню охорони надр і поліпшенню використання корисних копалин»; 5) Лісовий кодекс УРСР 1979 року тощо.

Вже за часів незалежності України екологічне право отримало особливу увагу. Правові засади регулювання екологічних правовідносин було закладено у Декларації про державний суверенітет від 16.07.1990 року, в якій окремим розділом «Екологічна безпека» визначалося, що Україна дбає про екологічну безпеку громадян, про генофонд народу тощо. Також було прийнято низку законів та нормативно правових актів, але єдиного кодифікованого акту досі так і не має.

Проблема кодифікації в галузі екологічного права потребує вирішення. Доречно зазначити, що створити єдиний кодекс дійсно дуже складно, адже екологічне право має досить об'ємну нормативно-правову базу. Також враховуючи політичну і економічну ситуацію в країні, бачимо, що зазначені питання відійшли на другий план.

Екологічне право почало розвиватися ще за часів правління Ярослава Мудрого і до сьогоднішнього дня пройшло складний шлях. За всю історію свого існування переживало злети і падіння, але все ж таки отримало достатню увагу суспільства. Кожний історичний період привніс щось нове в розвиток екологічного законодавства. Враховуюче усе вищезазначене можна зробити висновок, що екологічне право продовжує і надалі розвиватися, примножуючи нормотворчу базу.

Список використаних джерел

1. Лазаренко Я. Розвиток лісового законодавства України / Я. Лазаренко // Право України. – 2003. – № 2. – С. 131-135.
1. 2. Охрана природы: учеб. пособие / под. ред. Воронцов А.И., Харитонов Н.З.: Лесная промышленность, 1977. – 160 с.
2. Грозовский И. Охрана природы в Запорожской Сечи / И. Грозовский // Право України. – 1997. – № 12. – С. 102-109.
3. Охрана природы: учеб. пособие / под. ред. А.Г. Банникова. М.: Агропромиздат, 1985. – 287 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Канівець Л.А.